

Jaroslav Rudiš, Jiří Janků, Pavel Khek

WINTERBERGOVA POSLEDNÍ CESTA

Novou **světovou premiérou** souboru činohry Divadla F. X. Šaldy v Liberci bude dramaturgie jednoho z nejvýraznějších současných českých literárních děl – *Winterbergova poslední cesta* Jaroslava Rudiše. Inscenace v režii Pavla Kheka, uměleckého šéfa královéhradeckého Klicperova divadla, vznikla na motivy knihy, která se pohybuje na pomezí románu, cestopisu a osobité historické meditace, a přenáší na jeviště příběh dvou mužů putujících napříč střední Evropou.

INSCENAČNÍ TÝM

Překlad románu:	MICHAELA ŠKULTÉTY
Režie:	PAVEL KHEK
Dramaturgie:	JIŘÍ JANKŮ
Scéna:	MICHAL SYROVÝ
Kostýmy:	AGNIESZKA PÁTÁ-OLDAK
Hudba, text písně a zpěv:	IVAN ACHER
Videosekvence:	MARTIN SEDLÁČEK
Light design:	PAVEL HEJRET
Inspice:	ŠÁRKA KARÁSKOVÁ
Náповěda:	LUCIE ŠLAJCHOVÁ ŠKODOVÁ

OSOBY A OBSAZENÍ

Wenzel Winterberg:	VÁCLAV HELŠUS
Jan Kraus:	MARTIN STRÁNSKÝ
Silke Winterbergová:	VERONIKA KORYTÁŘOVÁ
Zlatko / Pozůstalý / Muž:	STAVROS POZIDIS
Průvodčí / Strojvůdce / Otto:	DANIEL TOMAN
Josefa / Pozůstalá / Pokladní:	MARKÉTA COUFALOVÁ (J.H.)
Hostinská / Bosňačka:	LUCIE ŠLAJCHOVÁ ŠKODOVÁ (J.H.)

PREMIÉRA 27. března 2026 v 19.00 MALÉ DIVADLO

Román *Winterbergova poslední cesta* Jaroslava Rudiše vyšel v roce 2019 (nejprve v němčině jako *Winterbergs letzte Reise*, česky 2020) a rychle se zařadil mezi nejvýraznější středoevropské prózy posledních let. Kniha získala několik literárních cen. Kritika oceňovala především její schopnost propojit osobní příběh s dějinami střední Evropy a originální vyprávěčský styl založený na rytmizovaném proudu řeči, který připomíná tradici hrabalovského vyprávění. Rudiš zde vytváří svébytný literární tvar na pomezí románu, cestopisu a historické eseje, v němž železniční putování slouží jako rámec pro zkoumání paměti, identity a vztahu k minulosti. Pro tuzemské čtenáře je kniha působivá mimo jiné i díky schopnosti nahlížet české i širší středoevropské dějiny z nečekané „přeshraniční“ perspektivy, která narušuje zažitá národní výklady a otevírá prostor pro složitější, vrstevnaté porozumění minulosti.

Není rozhodně náhodou, že se světová premiéra dramatisace tohoto románu odehraje právě v Liberci. Dramaturgie DFXŠ se dlouhodobě snaží přivádět na jeviště díla, která se zdejším regionem přímo souvisejí, a pakliže se objevila tak kvalitní a mnohvrstevnatá literární předloha, bylo by hříchem po ní nesáhnout. Autoři dramatisace Jiří Janků a Pavel Khek si to naplno uvědomili a o regionální aspekty příběh hodně opírají. Literární hrdina Winterberg je rodákem z Liberce a město – respektive někdejší Reichenberg – se v jeho vzpomínkách vrací jako místo, kde se osobní paměť střetává s dějinami dvacátého století. Nejde přitom o nostalgický návrat, ale spíše o neustálé hledání smyslu v prostoru, který se proměnil natolik, že jej nelze jednoduše „znovu najít“. Právě tato rovina činí inscenaci pro liberecké publikum mimořádně silnou a zároveň aktuální. Navíc jak režisér, tak autor románu hovoří o tom, že Václav Helšus je pro roli Winterberga naprosto ideálním představitelem nejen mezi libereckými, ale dokonce mezi všemi českými herci vůbec.

Inscenace je, stejně jako knižní předloha, jakousi železniční road movie po střední Evropě – prostoru, kde se setkávají jazyky, kultury i konflikty. Koleje zde neznamenají pouze spojení, ale také připomínku dramatických dějinných zlomů, které region formovaly. Tvůrci se nesoustředí na lineární vyprávění, ale kladou vedle sebe proud vzpomínek, asociací a návratů, v nichž se minulost neustále dere do přítomnosti. Výsledkem je jevištní tvar, který osciluje mezi melancholií a humorem, mezi konkrétním příběhem a obecnější úvahou o tom, jak se vyrovnáváme s vlastní historií. *Winterbergova poslední cesta* tak není pouze příběhem o minulosti, ale i o současnosti. Ukazuje, jak obtížné je orientovat se ve světě, kde se staré jistoty rozpadly a kde se člověk snaží dát svému životu smysl prostřednictvím vyprávění. V tomto ohledu lze román i jeho dramatisaci chápat jako současnou variaci na existenciální téma – člověk je vržen do světa, který nedává jednoznačné odpovědi, a přesto je nucen v něm pokračovat dál.

Jak již bylo naznačeno, v titulní roli se představí Václav Helšus, kterého skvěle doplňují i další kolegové – Martin Stránský, Veronika Korytářová, Stavros Pozidis, Daniel Toman, Markéta Coufalová a Lucie Šlajchová Škodová. Autorem scény je Michal Syrový, kostýmy připravila Agnieszka Pátá-Oldak a podmanivou hudbu zkomponoval Ivan Acher.

Dramaturg Jiří Janků k inscenaci dodává: „*Winterbergova cesta není pouze putováním po zemích bývalého Rakouska-Uherska, ale především poutí vnitřní a sebezpytnou. Naše inscenace zve diváky na výpravu, která nemíří pouze do konkrétních měst, ale především do krajiny paměti – a klade otázku, zda je možné minulost opustit, nebo zda s námi vždy zůstává jako tichý spolucestující.*“

Světová premiéra *Winterbergovy poslední cesty* se uskuteční 27. března 2026 v Malém divadle.

Text: Jiří Janků

Kontakt pro média:

Ing. Eleonora Kočí – vedoucí marketingu
DIVADLO F. X. ŠALDY LIBEREC, Zhořelecká 344/5, 460 01 Liberec 1
tel.: +420 487 377 340
mobil: +420 777 102 614
email: koci@saldovo-divadlo.cz